روزنامه شرق

هنر

محمد یعقوبی و آیدا کیخایی درباره «مرد بالشی» و «شام با دوستان» — صفحه ۸

گفت‌وگوی «شرق» با امید سهرابی و امیررضا طلاچیان — صفحه ۹

روزنامه — صفحه ۱۰

عکس: عمر حبیب

«سامی یوسف» در گفت‌وگو با «شرق»:

ریشه‌هایم را از یاد نبرده‌ام

پرویز براتی

کودک سه‌ساله آذری دیروز، امروز لقب «پیام‌رسان صلح» را گرفته است. سفر «سیامک رادمنش» در زمان برای آنکه «سامی یوسف» شود البته خیلی دور و دراز نبود. او خلاقیت و پشتکار را چاشنی نبوغ کرد تا به‌سرعت یکی از مهم‌ترین خوانندگان موسیقی راک در جهان اسلام شود. خواننده ۳۳ساله امروز، در سه سالگی به‌همراه والدینش ایران را به مقصد انگلستان ترک کرد و از آن پس در لندن بزرگ شد. نَسَبی آذری دارد و عربی می‌خواند که معجونی تمام‌عیار برای محبوبیت او در کشورهای شیعه و سنی است. در ۱۸ سالگی به مدرسه موسیقی لندن رفت و مدتی بعد یعنی در سال ۲۰۰۴ میلادی اولین آلبومش را با عنوان «المعلم» منتشر کرد. این آلبوم راک در همان سال به صدر جدول آلبوم‌های پرفروش اروپا و آمریکا رسید و پس از آن در کشورهای عربی هم با استقبال فراوانی مواجه شد. به این ترتیب در ۲۳، ۲۴ سالگی بود که کار حرفه‌ای خود را در موسیقی آغاز کرد. یک سال بعد، آلبوم «امت من» را ارایه کرد و در سال ۲۰۰۸ هم آلبوم «بدون تو» از او وارد بازار شد که به گفته خودش، بدون اجازه وی و به صورت نسخه کامل‌نشده عرضه شد. این آلبوم شامل ترانه‌هایی درباره هویت مسلمانان و تاثیرات منفی جهانی‌شدن بود. در این آلبوم همچنین، آهنگی که برای فیلم «بادبادک‌باز» ساخته، قرار داده شده بود. با نادیده‌گرفتن آلبوم «بدون تو»، سومین آلبوم رسمی سامی یوسف در سال ۲۰۱۰ با نام «هرجا که هستی» و آخرین آلبوم او با نام «سلام» در سال ۲۰۱۲ منتشر شد. در آلبوم آخر، به همراه پدرش در آهنگی به نام «Dryer land» همخوانی کرده است. یکی از معروف‌ترین آهنگ‌های یوسف، ترانه «مادر» نام دارد که به زبان فارسی اجرا شده. او پیش از این، ترانه مادر را به زبان‌های انگلیسی، ترکی و عربی اجرا کرده بود. سامی یوسف در چهار اثرش به زبان فارسی نیز خوانده و برای دو اثر «مادر» و «به سویم آمدی»، موزیک ویدیو نیز ساخته است. عده‌ای موفقیت سامی یوسف را به دلیل چهره او یا کلیپ‌هایی که از آهنگ‌هایش ساخته شده می‌دانند، اما بی‌شک مضامین اجتماعی، آرمان‌گرایانه و اعتراضی ترانه‌ها و آهنگ‌هایش هم در این موفقیت، بی‌تاثیر نیستند. برخی آلبوم‌های سامی یوسف، از جمله «المعلم» که درباره پیامبر(ص) است، در ایران هم منتشر و مورد استقبال واقع شده است. موسیقی او ترکیبی است از ملودی‌های شرقی و تحت‌تاثیر سبک هیپ هاپ. وی در آوازهایش از دو زبان انگلیسی و عربی بهره می‌برد. خود را خواننده‌ای مذهبی نمی‌داند بلکه معتقد است گاهی درباره موضوعات دینی آواز می‌خواند. این موضوعات به ارزش‌های مشترک بین ادیان تبدیل شده است و مختص هیچ دینی نیست. قاهره شهر همسر او مریم است؛ دختری آلمانی که به تازگی مسلمان شده و همواره با حجاب کامل در کنار یوسف به فعالیت می‌پردازد. این خواننده پشتیبان اصلی خود را مخاطبانش می‌داند؛ از این‌رو است که در مراکش و در سالن کنسرتی که فقط ۲۵هزار نفر گنجایش داشت ناگهان با ۵۵هزار تماشاگرمواجه می‌شود. اولین و دومین آلبوم سامی یوسف به ترتیب یک‌میلیون و سه‌میلیون نسخه به فروش رفت و آلبوم دیگر وی که در سال ۲۰۰۸ منتشر شد، استقبال زیادی به همراه داشت. اما آیا سامی یوسف می‌توانست با خواندن آثار غیرمذهبی مخاطبان بیشتری پیدا کند؟ وی می‌گوید: «بله ممکن است اما احتمال آن وجود ندارد. چون دیگر موسیقی من نخواهد بود.» گفت‌وگوی «شرق» با سامی یوسف تاریخچه‌ای دوساله دارد. او دوسال‌واندی بعد از اولین درخواست «شرق» برای گفت‌وگو جواب سوال‌هایمان را داد. یوسف، نوازنده‌ای پرسفر است و شاید یکی از دلایل به درازاکشیدن پاسخ به درخواست‌های مصاحبه همین باشد؛ هرچند نمی‌توان شرایط مثبت پس از انتخابات ریاست جمهوری در ایران را در توجه دوباره‌اش به سرزمین مادری بی‌تاثیر دانست. حالا که این گفت‌وگو را می‌خوانید او در لندن به سر می‌برد. این خواننده هشتم ژوئیه (۱۷تیر) در مراسم رونمایی آلبوم «سلام» در این شهر حضور یافت. این مراسم که با کنسرت او همراه بود، در آکادمی سلطنتی هنرهای دراماتیک (RADA) برپا شد. در اینجا وظیفه خود می‌دانیم تا از خانم Liza Palana مسوول ارتباط با رسانه‌های دفتر سامی یوسف تشکر کنیم که بی‌همکاری و پیگیری مداوم او، این گفت‌وگو ممکن بود به سرانجام نرسد.

موسیقی شما پیوندی عمیق با مسایل روز مسلمانان و ایمان بشری دارد. چگونه به این نتیجه رسیدید که موسیقی را به مقولات اینچنینی پیوند دهید؟

به نام خداوند بخشایشگر و مهربان. موسیقی برای من همواره بخشی از وجود من به‌عنوان یک انسان و یک شخصیت بامذهب بوده است. من رویکرد و نقطه نظری سنتی به موسیقی دارم؛ به این معنی که موسیقی باید شاکله‌ای مقدس داشته باشد و به بهبود روح و زندگی در مجموع، منجر شود. تا قبل از مدرنیته، هیچ‌گاه موضوعاتی مثل «موسیقی سکولار» یا «موسیقی صرفا برای سرگرمی/تنوع» مطرح نبود. حتی وقتی ما به موسیقی فولکلور ایرانی (یا حتی سایر ملل و فرهنگ‌ها) گوش می‌دهیم، نوعی احساس تقدس به ما دست می‌دهد. در هر حال، هدف من همواره این بوده که آثارم را بر مبنای این اصول ارایه کنم.

من چندین دعوتنامه عالی در این خصوص داشته‌ام که اتفاقا یکی از آنها از طرف وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده و مرا به اجرای کنسرت در استادیوم آزادی دعوت کرده است که مثل یک آرزوی برآورده شده می‌شد اگر اتفاق می‌افتاد. متاسفانه، به دلیل تداخل کارها و برنامه‌هایم، هیچ وقت نتوانستم این کار را انجام دهم. البته، خیلی دوست دارم که کشور محل تولدم را از نزدیک ببینم

فکر می‌کنید آیا موسیقی شما تا به حال توانسته به صلح و برادری جهانی کمکی کند؟

صادقانه چنین چیزی را آرزو می‌کنم و انشاءالله که چنین باشد.

هدف اصلی خودتان را در موسیقی چه می‌دانید؟

هدف اصلی من در موسیقی یادآوری آن حقایق مطلق اما متاسفانه فراموش شده است؛ همان حقایقی که در درون ما وجود دارد.

استفاده از کلام انگلیسی در آثارتان جنبه‌ای بین‌المللی دارد، اما در برخی موارد شاید باعث شود مخاطبان عرب‌زبان لذتی از آن نبرند. چه راه حلی برای این مساله دارید آیا دو یا سه‌زبانه بودن موسیقی‌تان را مساله‌ساز می‌دانید یا نه؟

خدا را شکر، شنوندگان موسیقی من از دنیای عرب فراتر هستند. اگر اجازه دهید باید بگویم که جهان عرب خیلی پراکنده است. من دارای طرفداران پروپا قرص غیرمسلمان هم هستم. به همین دلیل هم آلبوم‌هایم برای مزاج‌های مختلف جغرافیایی تهیه می‌شود. به‌عنوان مثال، در مورد مصر (و در مقیاسی وسیع‌تر دنیای عرب)، یک آلبوم مشابه، در نسخه‌های مختلف عربی منتشر می‌شود. همین وضعیت درخصوص ترکیه هم صادق است و همچنین سایر کشورها.

چقدر با این تعبیر مجله «تایم» که شما را «ستاره راک جهان اسلام» خطاب کرده، موافقید؟

راستش خیلی موافق نیستم. به نظر من، این یک توصیف نادرست از من و کارهای من در موسیقی است. من یک «ستاره راک» و در هیچ حالتی یک «ستاره» نیستم. من یک خدمتگزار معمولی هستم که تا جایی که از دستم برمی‌آید در این زمینه زیبا، یعنی موسیقی فعالیت می‌کنم. البته، من فکر نمی‌کنم که این عنوان با نیت بد یا منفی گذاشته شده باشد. غرب، اغلب همه چیز را از دریچه و چشم‌انداز خودش می‌بیند و از درک دیگر نقطه نظرات و رویکردها باز می‌ماند. به‌عنوان مثال، خیلی از مردم ساکن در غرب (به‌ویژه در زمینه روزنامه‌نگاری و رسانه)، نمی‌توانند درک کنند که چرا وقتی یک نفر راجع به عقاید و ایمانش می‌خواند، می‌تواند این همه «موفقیت» کسب کند و طرفداران زیادی داشته باشد. واقعیت این است که اگر هم من به «موفقیتی» نایل شده‌ام یا «طرفدارانی» دارم، به خاطر موسیقی من نیست، بلکه به خاطر برکتی است که از سوی آن حقیقت (خدا) و پیامبر شریفش به من نایل می‌شود. تمام احترام و برکت من در پرتو این نیروها حاصل می‌شود.

در یکی از آخرین آهنگ هایتان با نام «تو به سوی من آمدی»، شما از زبان فارسی استفاده کردید. با توجه به اینکه شما در ایران متولد شده‌اید، آیا این آهنگ برای توجه و احترام شما به سرزمین مادری‌تان خوانده شده است؟

یقینا. من به ایران عزیز عشق می‌ورزم و هیچ‌گاه ریشه‌هایم را از یاد نبرده‌ام. فارسی به‌طرز باور نکردنی‌ای یک زبان غنی است و من جدا دارم تلاش می‌کنم تا سطوح پیشرفته‌تری از این زبان را بیاموزم.

هیچ‌گاه خواسته‌اید به ایران بیایید و در ایران کنسرت برگزار کنید؟

من چندین دعوتنامه عالی در این خصوص داشته‌ام که اتفاقا یکی از آنها از طرف وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده و مرا به اجرای کنسرت در استادیوم آزادی دعوت کرده است که مثل یک آرزوی برآورده شده می‌شد اگر اتفاق می‌افتاد. متاسفانه، به دلیل تداخل کارها و برنامه‌هایم، هیچ وقت نتوانستم این کار را انجام دهم. البته، خیلی دوست دارم که کشور محل تولدم را از نزدیک ببینم. شما به ایران اشاره کردید و من نمی‌توانم به یکی از معلم‌هایم (که شاید یکی از مهم‌ترین فیلسوف‌ها و متفکران زنده معاصر باشد) یعنی پروفسور سیدحسین نصر اشاره نکنم؛ کسی که او را نه‌چندان پیش ملاقات کرده‌ام و اصالتا یک ایرانی است. در یکی از بحث‌هایمان به شوخی راجع به این موضوع صحبت می‌کردیم که چه خوب می‌شود اگر بتوانیم همزمان به ایران سفر کنیم. در هر حال، بله من بدون شک دوست دارم که هرچه زودتر بتوانم به ایران بیایم. امیدوارم که دوباره وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی ما را دعوت کند و بتوانیم هرچه سریع‌تر با شما ایرانیان دیدار داشته باشیم.

در آخر، چه پیامی خطاب به شهروندان ایرانی دارید؟

اول از همه، می‌خواهم به شما برای انتخاب رییس‌جمهور جدیدتان تبریک بگویم. امیدوارم خدا ایران را هرچه بیشتر در مسیر موفقیت و کامیابی قرار دهد. دوم اینکه، می‌خواهم به برادران و خواهران ایرانی‌ام تبریک بگویم و بگویم که آنها مردمانی شگفت‌انگیز هستند؛ مردمانی قوی، مبارز، متمدن و همیشه با غرور. با تقدیم عشق و دوستی.

نگاهی به موسیقی سامی یوسف

خواننده چندفرهنگی

نیما توسلی

مجله تایم او را «بزرگ‌ترین ستاره راک اسلام» خوانده و روزنامه گاردین نیز از او به‌عنوان «ستاره راک مقدس» یاد کرده است؛ اما او خودش هیچ‌یک از این عنوان‌ها را قبول ندارد و می‌گوید صرفا یک خواننده مومن است و تنها برای عقاید و ایمانش می‌خواند. نام اصلی او «سیامک رادمنش» است و در تیر ماه ۱۳۵۹ در تهران به دنیا آمده است. مسلمانان جهان او را به نام «سامی یوسف» می‌شناسند و در سطح جهان نیز از او به‌عنوان یک «مسلمان بریتانیایی» نام می‌برند. او نیز خودش را یک مسلمان بریتانیایی معرفی می‌کند. شاید دلیل این معرفی آن باشد که با وجود آنکه در تهران به دنیا آمده و هر دو نسب آبا و اجدادی‌اش هم به باکویی‌هایی بازمی‌گردد که سال‌ها پیش به تبریز مهاجرت کرده بودند، اما از سه‌سالگی همراه خانواده خود در انگلیس سکونت گزید و در عنفوان جوانی و در ۱۸سالگی در «فرهنگستان سلطنتی موسیقی لندن» تحصیل کرد. پدر او، بابک رادمنش، موسیقیدانی است که در هر دو سبک اصیل و پاپ فعالیت می‌کند. او بیش از ۳۰سال است که آهنگسازی، ترانه‌سرایی، شعرگویی، تدریس موسیقی و خوانندگی را انجام می‌دهد. متخصص و مدرس سازهای تار، سه‌تار، سنتور، بربط (عود)، کمانچه، تنبک و نی است و در سازهای بین‌المللی همچون ویولن، پیانو و کیبورد نیز فعال است. او در کودکی شاگرد ابوالحسن صبا، در نوجوانی شاگرد علی تجویدی و در آموزش ساز کمانچه شاگرد علی‌اصغر بهاری بود که همگی از خبرگان موسیقی سنتی ایران محسوب می‌شود. سرود «خلبانان» در ارتباط با جنگ تحمیلی و سرود «ایران اُلا باشدان باشا سنگر» با صدای خود او به زبان آذری از ترانه‌های معروفی بود که در اوایل انقلاب از تلویزیون پخش می‌شد. با تمامی این احوال پسر او، سامی یوسف در حال حاضر و در سن ۳۳سالگی به خواننده‌ای عرب‌زبان شهره شده است. البته، در چهار اثر خود، به زبان فارسی خوانده و برای دو اثر «مادر» و «به سویم آمدی»، موزیک ویدیو ساخته است. او که بر اینترناسیونالیسم اسلامی تاکید دارد همیشه در معرفی خود اظهار کرده: «هرچند برای هر هنری بُعد سرگرمی وجود دارد، اما هدف من در این عرصه سرگرمی نیست. هرکس کارهای من را گوش دهد می‌فهمد که برای سرگرمی نیست و در حقیقت، موسیقی در جهان کلاسیک سرگرمی نیست؛ مثلا در مورد باخ شما وقتی موسیقی او را گوش می‌دهید بیشتر از سرگرمی، سعی می‌کنید تا به آن فکر کنید و حتی ممکن است به یاد خدا بیفتید چراکه باخ، مذهبی بود و اساسا موسیقی کلاسیک دارای طبیعت دینی بوده و موسیقی عربی نیز دینی است که بیشتر به جریان‌های صوفی تعلق داشته که نوعی طبیعت دینی داشته است.»

از مهم‌ترین نقاط عطف کاری سامی یوسف باید از «کنسرت برای صلح» در سال ۲۰۰۷، که برای مردم منطقه دارفور در سودان و تلاش برای برقراری صلح در آنجا و با همراهی گروه موسیقی «اوتلندیش از دانمارک، کریم سلما از آمریکا، سوند ریسون از کانادا و حمزه رابرتسون از انگلستان» اجرا شد، نام برد. هدف اصلی این کنسرت جمع‌آوری کمک برای مردم منطقه دارفور بود و تمامی درآمد حاصل از این کنسرت به موسسه خیریه کمک به دارفور اهدا شد، به‌طوری که در پایان، بیش از ۲/۲میلیون‌پوند جمع‌آوری شد. به جز آن می‌توان به آهنگ «من امید شما هستم» در سال ۲۰۱۱، که آن را به همه جوانان دنیا تقدیم کرد و آهنگ «این یک بازی است» در سال ۲۰۱۲، که آ ن را در محکومیت اهانت به پیامبر اسلام سرود، اشاره کرد. سامی یوسف برای اولین‌بار این موزیک ویدیو را به صورت انیمیشن کارتونی ساخت. «این یک بازی است» اثری است با ملودی و متن شعر قوی که به چهار زبان انگلیسی، عربی، ترکی و اردو ساخته شده است.

در قسمتی از این ترانه می‌خوانیم: آنها به او توهین کردند زمانی که او را نمی‌شناختند/ و سپس پیرو او شدند وقتی که راه او را به درستی شناختند/

سامی یوسف در پیغامی که در رابطه با پخش این کلیپ در سایت رسمی خود منتشر کرده بود، نوشت: «این ویدیوکلیپ در پاسخ به کاریکاتورهای موهن و ضداسلامی طراحی شده اما وقت مناسب آن پیش نیامده بود تا اینکه با توجه به حوادث اخیر، ضرورت انتشار آن احساس شد.» یوسف از طریق این کلیپ تلاش کرده تا با کینه‌ورزی‌ها علیه اسلام مقابله شده و بر تفاهم و اعتدال و معرفت و احترام عمیق بین انسان‌ها تاکید شود و این ترانه به ما یادآوری می‌کند که نباید بخشی از بازی‌ای باشیم که اقلیتی کوچک آن را به راه انداخته‌اند. سامی یوسف این ترانه را در آلبوم «سلام» هم قرار داده است. «یوسف» را باید مسلمانی دانست که دارای پیوند فرهنگی مستحکمی با موسیقی است و سابقه درخشانی در زمینه موسیقی دارد. او تحصیلکرده موسیقی نزد چندین آهنگساز مشهور است. موسیقی او غالبا دربرگیرنده ترانه‌هایی است با مضامین اسلامی و معنوی. وی همچنین از موضوعات اجتماعی و بشردوستانه در موسیقی خود استفاده می‌کند. او خود، هدفش را ایجاد تفاهم بین فرهنگ‌ها از طریق ترویج ارزش‌های جهانی و تجلیل از روح انسانی می‌داند.

ستاره راک

«سامی یوسف» در رسانه‌های جهان

شرق: اخبار و فعالیت‌های سامی یوسف طی سالیان گذشته در سایت‌ها، روزنامه‌ها، مجلات و شبکه‌های مطرح بین‌المللی بازخوردهای متعددی داشته. در زیر به گوشه‌ای از آنها پرداخته شده است.

مجله تایم TIME

«سامی یوسف بزرگ‌ترین خواننده راک اسلام در جهان است» این توصیف تایم از یوسف، در شماره ۳۱ جولای ۲۰۰۶ این نشریه، بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌ها داشت، هرچند خود سامی یوسف در گفت‌وگویی که با «شرق» در همین صفحه کرده چندان رغبتی در به‌کارگیری چنین توصیف‌هایی برای خود ندارد. تایم ضمن اشاره به تور کنسرت‌های این خواننده در نقاط مختلف جهان به نقل از وی به اهتمام این خواننده نسبت به مسایل خاورمیانه و وضعیت ملت فلسطین اشاره می‌کند؛ آنجا که سامی یوسف می‌گوید: «همواره قلب‌هایمان، ذهن‌هایمان و روحمان با برادران و خواهرانمان در فلسطین و لبنان همراه خواهد بود.»

گاردین theguardian

روزنامه انگلیسی گاردین در شماره ۲۷ آوریل ۲۰۰۶ خود ضمن نگارش مطلبی مفصل، سامی یوسف را بزرگ‌ترین ستاره خاورمیانه و البته اهل بریتانیا نامیده است. نویسنده این روزنامه می‌نویسد: «سامی یوسف از قاهره تا استانبول را با صدای خود تسخیر کرده است... در زمانه‌ای که مسلمانان در اقصی نقاط جهان با چالش‌های زیادی روبه‌رو هستند، سامی یوسف در جهت نزدیکی و پیوند مردمان شرق و غرب جهان حرکت می‌کند.»

رولینگ استون

مجله‌ای آمریکایی رولینگ استون نشریه‌ای است که به موسیقی، سیاست و موضوعات عامه‌پسند می‌پردازد و هردو هفته یک‌بار منتشر می‌شود. این مجله که همیشه در ارایه برترین آهنگ‌های سال یا انتخاب برترین ترانه‌های قرن و ... در صدر اخبار بوده است، در شماره اول نوامبر ۲۰۱۰ خود می‌نویسد: «سامی یوسف با یک آلبوم جدید به موسیقی بازگشت. نویسنده در این مطلب به استقبال ۲۰۰هزارنفری از یکی از کنسرت‌های او اشاره می‌کند و مخاطبان او را بر خلاف نظر برخی، فقط مسلمانان نمی‌داند.»

ایندیپندنت The INDEPENDENT

روزنامه انگلیسی ایندیپندنت هم در مقاله‌ای که سوم اکتبر ۲۰۰۷ منتشر کرد سامی یوسف را، بزرگ‌ترین نام در موسیقی جهان دانست. نویسنده این مقاله می‌نویسد: «در همه جای جهان اسلام او ستاره راک مقدس است.»

شبکه الجزیره

طبیعی است که شبکه الجزیره با خاستگاهی که در دوحه به عنوان پایتختی اسلامی دارد سامی یوسف را سلطان پاپ اسلامی بداند. این شبکه در گفت‌وگویی که دوم اکتبر ۲۰۰۷ با این خواننده انجام داده چنین در موردش گزارش می‌دهد: «همه استادیوم‌ها را در لس‌آنجلس، پاریس و دمشق از شنوندگان پر کرد و به خاطر او ترافیک‌های طولانی در ترکیه ایجاد شد.»

تودیززمان

روزنامه ترکیه‌ای تودیززمان در تاریخ اول آوریل ۲۰۱۳ به کنسرت این خواننده در استانبول پرداخته و نوشته: «سامی یوسف خواننده مطرح، آلبوم جدیدش را با عنوان «سلام» در استانبول رونمایی می‌کند. او که خواننده‌ای انگلیسی - آذربایجانی است، به استانبول آمده تا آلبوم جدیدش را رونمایی کند.»

نوانس

نکاتی درباره خوانندگی سامی یوسف

صدایی دلنشین برای آدم‌های خاورمیانه

بابک ریاحی‌پور
نوازنده

از آنجا که موسیقی با احساس آدم‌ها رابطه مستقیم دارد؛ می‌توانیم محتوای کلامی را خیلی راحت‌تر از طریق موسیقی انتقال دهیم. شاید به همین دلیل هم وقتی کسی می‌خواهد نوحه بخواند؛ آهنگ را با آن ترکیب می‌کند. اگر کسی نوحه‌ای را با لحنی عادی و بدون آهنگ بخواند، روی هیچ‌کسی تاثیر نمی‌گذارد اما وقتی آهنگ را با نوحه ترکیب کنیم، یعنی حس را به آن بیفزایم، شنوندگان را تحت‌تاثیر قرار داده‌ایم. با این پیش فرض، باید گفت سامی یوسف خواننده‌ای است که در واقع کلامش «موسیقی تقدس» به حساب نمی‌آید؛ چرا که کافی است روی موسیقی او شعر کوچه بازاری بگذاریم. در این صورت به خواننده‌ای کوچه بازاری تبدیل می‌شود. فکر می‌کنم کسانی با گوش سپردن به ترانه‌های او به این احساس می‌رسند که زمینه ذهنی داشته باشند، یعنی این موسیقی زمانی به آدم شور و هیجان می‌دهد که به آن علاقه‌مند باشد. در مورد دیگر انواع موسیقی؛ مثلا موسیقی «هوی متال» هم، وضع به همین منوال است. آنهایی که به این نوع موسیقی علاقه داشته باشند تحت‌تاثیر قرار می‌گیرند. شما یک قطعه هوی متال را برای کسی که اصلا زمینه‌اش را نداشته باشد بگذارید. فورا فرار می‌کند. قصدم از بیان این مثال‌ها آن بود که بگویم وقتی کسی زمینه مذهبی داشته باشد، می‌تواند تحت‌تاثیر آهنگ‌های خواننده‌ای چون سامی یوسف قرار بگیرد. در واقع، داشتن زمینه مذهبی در اینجا عنصر بسیار مهمی است. بنابراین فکر نمی‌کنم کسی که زمینه مذهبی ندارد بتواند احساس تقدس داشته باشد. چنین شخصی یا اینکه اصلا این سبک موسیقی را نمی‌شناسد یا اصلا با زبان عربی آشنا نیست ولی جذب موسیقی مذهبی می‌شود. براین اساس فکر کنم یک فرد اروپایی که اصلا زبان عربی نمی‌داند اگر آهنگی از سامی یوسف را گوش دهد تحت‌تاثیر قرار نگیرد. با تمام اینها، معتقدم سامی یوسف خواننده‌ای است که به آنچه می‌خواند اعتقاد دارد. من خود امکان ندارد آهنگ‌های سامی یوسف را گوش دهم، ولی چون احساس می‌کنم به کاری که انجام می‌دهد اعتقاد دارد، مطمئنم این کارها به دل خیلی‌ها نشسته است. دلایل موفقیت سامی یوسف البته فقط اینها نیست. از دلایل دیگر موفقیت او می‌توان به مارکت و بازار فروش آلبوم‌هایش اشاره کرد که مربوط به خاورمیانه است و بین‌المللی نیست. ساکنان خاورمیانه اکثرا مسلمان و عرب هستند. ما خودمان در ایران با موسیقی عربی آشنایی داریم و اصولا این نوع موسیقی به شکلی با موسیقی ایرانی عجین شده است. در واقع فرهنگ ایرانی و عربی کاملا با هم عجین هستند. به همین دلیل سامی یوسف از این جهت خوشوقت است که آلبوم‌هایش در بستری به فروش می‌رسد و عرضه می‌شود که مارکت خوبی برای آنها موجود است. زبان عربی و موسیقی آن با حال‌وهوای شرقی‌اش، به دل کل آدم‌های خاورمیانه می‌نشیند و شعرها مضمونی مذهبی دارند. تا آنجایی که من شنیده‌ام او با موسیقیدان‌های خوبی هم کار می‌کند و کارش از نظر فنی قابل توجیه و دفاع است. از نظر خیلی‌ها سامی یوسف پدیده بین‌المللی موسیقی محسوب می‌شود؛ اما به نظر من او پدیده‌ای منطقه‌ای است. یعنی چند کشور اطراف ایران روی او حساب باز می‌کنند. در هر حال من نظرم همانی است که همیشه بوده. هرکسی حق دارد هر نوع موسیقی‌ای را که دوست دارد گوش کند. موسیقی هر قدر تنوع بیشتری داشته باشد به نفع همه ماست.

ملودی

سامی یوسف و ماه مبارک رمضان

سحر آزاد

برای آنهایی که در کشورهای اسلامی زندگی می‌کنند، ماه مبارک رمضان علاوه بر آداب و رسوم ویژه دینی که دارد معمولا با برنامه‌ها و جشن‌های خاصی همراه است. سامی یوسف که خود را مسلمانی بریتانیایی معرفی می‌کند با اینکه از سال‌ها پیش ساکن اروپاست، با خواندن ترانه و اجرای موسیقی‌هایی که مضمونی دینی و اسلامی دارند، خود را با دیگر مسلمانان دنیا شریک دانسته و با آهنگ‌هایی که برای مناسبت‌های خاص دینی اجرا کرده، پیام مسلمانان را به مردم کشورهای سراسر دنیا منتقل کرده است. البته سامی یوسف علاوه‌بر اینکه مسلمان است و آهنگ‌هایش موردپسند ایرانیان قرار گرفته، از یک نظر دیگر هم برای مردم ما همواره مورد توجه بوده است. او علاوه بر خواندن ترانه‌هایی که مضمونی اجتماعی و دینی دارند و حتی برخی از آنها در واکنش به اقداماتی بوده که برعلیه مسلمانان صورت گرفته است، ترانه‌هایی برای یکی از بزرگ‌ترین مناسبت‌های مسلمانان یعنی ماه مبارک رمضان اجرا کرده است. یکی از این ترانه‌ها که «شفا» (Healing) نام دارد، به زبان‌های انگلیسی و عربی و تلفیقی از ملودی غربی و شرقی ساخته شده است. سامی یوسف در مورد این کار در وبلاگ رسمی خود گفته است: «در سال ۲۰۰۶، وقتی که برای یک کنسرت در جده (عربستان سعودی) بودم، افتخار دیداری را با دکتر ولید فتیح، مدیرعامل IMC (مرکز پزشکی بین‌المللی) داشتم. جلسه خوبی بود، اما نه به اندازه زمانی که ما مجددا امسال دیداری را ازIMC داشتیم، که زیبایی واقعی و اهمیت چیزی را که می‌خواستیم آغاز کنیم، فهمیدم. پروژه بسیار پسندیده‌ای بود، که تصمیم به ساختن آن به صورت دسترسی با دانلود رایگان گرفتیم. مفهوم «شفا دهید تا شفا یابید» نه‌تنها مرا به سمت این پروژه کشاند، بلکه مرا کاملا مجذوب کرد.» خواندن ترانه‌ای برای ماه مبارک رمضان از سوی یوسف محدود به این اثر نشد. او در سال ۲۰۱۳ نیز آلبومی با عنوان «سلام» را روانه بازار کرد که یکی از ترانه‌های آن به نام «الا بذکرک» ویژه ماه مبارک رمضان اجرا شده بود.